

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit vtilissim[us] tractat[us] q[ui] intitulator
horologiu[m] eterne sapi[enti]e**

Seuse, Heinrich

Allosti, 1486

Quomo[do] et[er]na sapi[enti]a sit ex toto corde [et] ex tota a[n]i[m]a
i[n]ugit[ur] omni t[em]p[or]e lauda[n]da.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30857

Sapientia. Reuera ap̄liore materiã duotiõis ⁊ ḡe
simul h̄z donante cū dono: cām cū effcū. **De secūdo** satis h̄s
manifeste patrū sn̄ias: q̄ verū corp⁹ dominicū tam diu manet:
q̄ diu manent species sacramentales

Oratio ad sacramentum.

Hie sanctissimū corp⁹ dñicū i h̄ sacramēto cōtentum: te
cōfiteo: labys: te toto corde diligo: te totis visceribus
occupisco. **D**ignare q̄so hodie infirmā aiām: te salutarē
victimā ⁊ fontē oim grārū recipe cupientē: tā clementē ⁊ ḡtiose
iuisere: vt medelā i corpe ⁊ i aiā: tua ex p̄ntia gaudeā iuenisse.
ne respicias dñe ad iniquitates ⁊ negligentias meas plurimas: s̄z
ad miseratiões tuas infinitas. **T**u nāq; es p̄ quē orbis terre est
creatus ⁊ sanatus: p̄ quem oēs herbe ⁊ cūcte res virtuose suas
fortiunt v̄tutes. **T**u es agn⁹ ille imaculat⁹: q̄ hodie p̄ toti⁹ mūdi
redēptiõē p̄i eterno victimaris. **O** manna dulcissimū o nectar
suauissimuz: cōfer ori meo tue salutaris p̄ntie mellisū gustuz:
accēde i me caritatē tuā: extigue vicia: v̄tutes infunde: gr̄as ad
auge salutē mētis ⁊ corpis tribue. **I**nclina q̄so celos tuos ⁊ de
scēde ad me: vt tibi cōiūct⁹ ⁊ vnit⁹: tecū p̄ter vn⁹ efficiar sp̄s.
O venerabile sacmētū p̄ te queso oēs inimici mei repellā: pctā
dimittant: ⁊ oīa mala p̄ tuā p̄ntiaz excludant: bonum p̄positū
tribue: mores corrige: ⁊ omnes act⁹ meos i tua voluntate dis
pone. **I**ntellcūs p̄ te ih̄u dulcissime h̄ nouo lumie illustref affec
tus inflāmet: spes robozet: vt vita mea emēdata semp̄ pficiat
i melius: ⁊ tandē conferat exitus beatus. **A**men.

Qualiter eterna sapientia sit ex toto corde: ⁊ ex tota anima
iugiter omni tempore laudanda.

O**B**audite me diuini fructus

aquarū: ⁊ q̄si rose plantate sup̄ riuos aq̄rū fructificate:
q̄si libanus odorē suauitatis habete: florete flores quāsi
liliū: date odorē ⁊ frōdete i grārū actiõē: ⁊ collaudate cātīcū: et
b̄ndicite dñm i opib⁹ suis: date nomini ei⁹ magnificētiā: ⁊ cōfite
mini illi i voce labioꝝ vestroꝝ: i cātīcis labioꝝ ac cytharis: ⁊
sic dicetis i cōfessione. **O**pa dñi vniuersa bona valde. **B̄ndicen**
tes dñm: exaltate illū quātū potestis: maior est enī omni laude

Discipulus **O**dilecte mi q̄s mibi det vt cor lāgui
duz i tuo amore: ⁊ p̄ desiderio te lau
dandi sitibūdū cōceptū laudis hui⁹ añ mortē vicinā ad effectuz

perducere valeat: vt ignis ille in interioribus estuans fortis erit
par: et latitudinē totius orbis p̄transeūdo vniuersa corda in lau
de tua sursum erigat et in amore tuo vehementer accēdat. **O** vtinā
cūcta suauia istrumēta musicalia: celestes q̄q; armonie: ac tres
tres melodie de corde meo sursum p̄cederēt: et condignas laudes
tam dulciter p̄sonarēt: vt oculis dñe maiestatis tue grate fierent
ac totā celestē curiā nouo quodā et ineffabili gaudio letificarent.
Sed q̄d dicā: **M**emetipm dñe tua laude indignū eē cognosco
quāobrem p̄cor vt saltē cetera creature: nobilitate p̄clare: ip̄fec
tū meū dignentur supplere. **I**git̄ opto et ex toto corde desidero vt
orbis planetarū ac celū sydereū: limpidissimo lumine radiosū:
florifera q̄q; germina vernali decore cōspicua: pulcrisq; colorib⁹
bus adornata: necnō et oia ignite caritatis desideria: de cordib⁹
te vehementissimo amore diligentū p̄cedentia: te laudēt et bene
dicant in secula. **A**d laudis tue solā memoriā dñe mi cor meuz
liquefcit: sensus stupet: mirat̄ ratio: verba deficiūt: et in memet
ip̄m cōuersus altius suspiro. **N**am quoddā ineffabile desiderū
q̄d oēm nature sup̄gredit facultatē: te summū bonū laudādi in
me iuenio. q̄d tū infor̄me relinq̄ sua ex impossibilitate d̄plozō. **N**ā
si te intelligētys seu intellectualib⁹ creaturis cōpare voluero: in
infinitū te sup̄gredi cūctas creaturas certissime iuenio. **S**i bo
na ac dulcia: speciosa vel gratiosa cōsidero: te sup̄ hec oia ineffabi
lī gratiosū eē: imo q̄d plus ē: hec oia spūaliē et eēntialīē verissi
me eē cognosco. **U**nū ē q̄d dicere volo: q̄ ex ei⁹ modi occurfiōe
in me actitari sentio: cū in fūdū pulcre spēs et ad videndū delecta
biles: abilesq; ad amādū: ocul⁹ mētis vel etiā corpis nōnūq; vl
tro se offerūt: sbito hec v̄ba cordi meo clara voce s; mētali sibiū
gunt. **E**ya respice et aduerte q̄ formosus ē ille q̄ me formosā
creauit. **Q**uis ille inq̄s. **C**erte pulcerrim⁹ ip̄e: deniq; meditatiōe
curiosa celū pambulo: circueo terrā polū articū itueor: p̄scutor
maris abyssuz: mundū hūc cū suis oblatiōib⁹ cōsidero: nemora
folioz viriditate cōspicua admiro: prata virētia ac florib⁹ mul
ticolorib⁹ p̄ornata cōplector: trāseo cāpos: mōtes ascēdo. trāfileo
colles: valles p̄curro: et cū oia cōsidero et singlā itueor: velut dul
ci q̄dā armonia h̄ oia cōcētū pili cor meū accēdūt i laudē creato
ri. **C**ū aut̄ speculatiōe q̄eta diligent̄ cōsidero q̄ pulcerrīe et optie
o tu diuina sapiā cūcta creata: bona p̄iter et mala. iusta et iniusta
ordinas: ita vt i tuo vniuerso nihil iordinatū reliquas: q̄ factu
rā tuā i sua opatiōe talīē disponis. vt ei⁹ ex sagacitate op⁹ nature
cēseat quodāmō op⁹ intelligētie: q̄ certis legib⁹ cūcta vallasti: et

In. Nihil
In. Nihil
In. Nihil

7
ēminos singulis iposuiſti: q̄ cū magna reuerentia diſponis nos
vehemēter exultare incipio: ⁊ voce ḡtulabūda p̄rūpere cogor ī
h̄ v̄ba. **O**pa dñi vniuerſa bona valde. Porro cū hec oīa ſupgre
di incipio: ⁊ te ſummū bonū icreatā ⁊ et̄nā ſapīaz p̄ cūct̄ electā
cordis mei vnicā eē ſponſā ⁊ amicā recogito: p̄ ſtupore ⁊ extaſi
vltra ſpūm nō habeo: ſz tot⁹ in me deficiēs: ī te vehemēt̄ exulto
Eya ḡ dñe mi respice nūc p̄cipuū cordis mei affectū: ⁊ doce me
laudare te: ⁊ gloriſicare nomē tuū ḡloſum: qz h̄ ē qd̄ p̄re cūctis
mūdi hui⁹ gaudys **Sapientia** Nūqd̄ ne amoroſus
appeto ⁊ requiro. **Sapientia** ſapie diſcip̄ls laudaſ
cupit amicā ſuā **Discipulus** **D**de⁹ et̄ne vt quid
eternaz ſapīam: **Discipulus** affligis ḡtis animuz
te diligētis. **Q**uid q̄ris de cognitis: vt qd̄ p̄bis aiām anguſtian
tis. **D**ñe tu oīa noſti: tu ſcis qz h̄ ex it̄mo corde a pueritia mea
ſemp̄ deſideraui: ⁊ **Sapientia** **A**n ignoras dictum
votis oīb⁹ exq̄ſiui. **Sapientia** p̄pheticū: qm̄ videlz
rectos decet collaudatio: ⁊ qz non ē ſpecioſa laus ī ore pctōris.
Discipulus **U**tiquz dñe: ⁊ iō ve mibi: qz qd̄ dicā nō
habeo: aut qd̄ r̄idebit mibi cum ipſe
fecerim: **S**i iuſtificare me voluero: os meū cōdēnabit me. **S**ed
nunqd̄ iō te nō laudabo: qz imundū me eſſe cognoſco: **N**ōne ⁊
vermes ⁊ rane imūde ex putredine generate coritātes in palu
dibus: te ſuū creatorē laudare cupiūt put ſciunt ⁊ p̄nt. **N**am ⁊ ſi
velut alaunda ⁊ phylomena dulciſ cātare neſciūt: ſed neqz velut
hō rōnalis te cognoſcere p̄nt: ſaltē h̄ faciūt qz te cognoſcētibus
materiā tribuūt tue laudis. **O** pat̄ mīarū ſcio ⁊ vere cognoſco:
qz me miſerū peccatorē magis deceret coraz te p̄ſtratū iacere: ⁊
cū fletu ⁊ gemitu peccatorū veniā flagitare: qz te polluto ore lau
dare. **S**ed tñ de tua pyſſima bonitate ac ingenita dulcedie oīb⁹
mortalib⁹ p̄mulgata v̄tute cōſiſus: te laudare cupio ex intimis
p̄cordys: obſecrās viſcera mīarū tuarū: vt me vermē imundū:
canē mortuū: ⁊ cadauer putridū: non deſpicias de⁹ meus. **N**epe
v̄tutes celoz te cōdigne laudare nequeūt: quāto min⁹ hō fragil̄
putredo ⁊ vermis: bonoz quidē meoz nō idiges: ſz tuā ſuper
cellentē bonitatē tantomagis nobis manifeſtā facis: quāto īfir
mitatib⁹ n̄ris magis miſerādo cōdeſcēdis: ⁊ gratiā gratis ex ſo
la liberalita **Sapientia** **U**mbrā nitif̄ apprehēdere ⁊
te largiris. **Sapientia** ſequif̄ v̄tū: q̄ ſe ex odigno
laudare me eſtimat. **I**mpoſſibilia attēptat qui me ad plenum
laudare laborat. **N**ec tñ iō a laude ceſſandū ē. **S**ed tibi parifqz

Qualis hō &
z. r. h. laudat

oibus creaturis laudare cōuenit suū creatorē: qz nulla creatura
est q̄ opificē suū nō laudet: vel saltē laudabilē reddat. **P**esandū
quoq; ē q̄ in auribus diuine maiestatis dulcius sonat medita
tio scā: q̄ v̄ba sonora sine sensu. plata: ⁊ gēmitus cordis: q̄ cla
mor solius oris: ⁊ hūilitas sincera q̄ vox fracta. **E**t vt meli⁹ qđ
dixi viuo itelligas sub exēplo attende in me ⁊ vide: q̄ licet to
ta vita mea in fr̄is fuerit ad gloriā sūmi patris: excellentius tñ
quodāmodo in me clarificatus fuit cū ipm̄ in cruce confitēdo
⁊ genus humanū redimēdo dolores mortis ex obediētia susti
nui. **S**unt nōnulli qui v̄bis declamatoris me laudāt: factis vō
displicibilibus irritāt: labys me honorāt: cor aut̄ eoz longe est
a me: ⁊ sunt nōnulli q̄ i prosperis successib⁹ deū laudāt: i aduersis
aut̄ euētibus ipaciētiā exaggrāt quozū laus deo ḡta nō ē: quia
pura nō ē. **G**ratissima aut̄ ⁊ acceptabilis apud deū laus ē eoz q̄ i
aduersis sicut in prosperis: ex toto corde suo omni tpe deum cō
fitentur: ⁊ multipliciter flagellati ⁊ afficti gratias agunt.

Discipulus. **L**oquatur queso seru⁹ tu⁹ ad cor dñi
sui verbū. **V**ere fateor me in predicti
hucusq; minus habuisse: magisq; cōfessionē tue laudis i prosperis
q̄ in aduersis extulisse. **S**ed nūc me totū i holocaustuz volūtati
tue offero: animū habens promptū ad hoc: vt si queuis mala ⁊
aduersa mihi euenirēt: te ex hoc vellē nō min⁹ laudare: qui po
cius in omnibus gratias agere: atq; vniuersa hec patienter pp̄t
te sustinere. **I**tem si pro gloria tua esset magis mors mea q̄ vi
ta: vtiq; vitam iuuetuti adhuc gratam mortī libens vellē expo
nere: ⁊ reliquos annos quibus viuere poterā si morte puentus
nō fuisset taliter dño meo cuperem offerre. **O**ptarem nāq; ex
intimis precordys meis: vt si iuuentus celerius consummata
annositatem matusalem coequasset: q̄ vnusquisq; annus tam
longeui temporis p̄dicti: ⁊ vnusquisq; mēsis annoz eozundem
⁊ vnaqueq; ebdomada hozū mensuz: ⁊ cuilibet dies ebdoma
darū: ⁊ qlibet hora dierū illoz: ⁊ quodlibet minutum hozarum
p̄dicti tēporis te ex p̄sona mea collaudarent tam deuote ⁊ affec
tuose quātū vnq; aliquis de numero beatorū spiritūū i splendo
dorib⁹ scōz te laudare i tāta duratiōe potuisset: ac si h̄ oīa i p̄so
na pp̄ria compleuisset: ⁊ q̄ huius laudis frequens innouatio:
sua ifinitate oēs excederet spēs numeroz. **A**dhuc q̄z si qđ absit
volūtatis tue bñplacitū ⁊ laudis tue p̄coniū i h̄ cōsisteret q̄ aīa
a corpe exuta: aut ignez purgatoriz: aut certe inferni suppliciz
in penā suoz criminū recipere deberet: nihil de laude dñi mei

velles diminuerē: s; p̄mpto aīo vellē si tū possem: oīz negligētī
 as supplere hoīm z oēm irreuerētīā a sc̄lo tibi exhibitā emēdar
Sed z supposito p̄ ip̄osibile: q̄ i inferno vbi tue laudis nulla ē
 cōfessio: aīa mea hoc mō videlicet ex caritate te laudare cupiēs:
 iā eēt posita: vtiq; de p̄fūdissimis iferoz tenebris i vocē laudis
 tue tam efficacit vellē erūpere: vt vox altisona totū inferoz ter
 minū ac machinā mundialē: aeris quoq; z celoz altitudinē pe
 netraret: z pueniret vsq; ad solū glē tue excelsuz. **Q**uid plura:
 fac de me qđ tibi placuerit. qz quā diu ē halitus i narib; meis: a
 tue laudis preconio nō cessabo: sed z cū virtus loquēdi mortis
 hora defecerit: z meū ih̄m amplius p̄ debilitate p̄ferre nō va
 lebo: peto vt saltē nutus oculoꝝ vel extēsiō digitoꝝ sit inuato
 z cōfirmatio oīm desiderabiliū affectuū: z v̄boꝝ atq; operū p̄te
 ritorū z futuroꝝ: que vsq; in extremā iudicij diē tibi cū deuoto
 famulatu offerre vellē: si tā diu viuere posses. **I**nsup qđē dilecte
 mi: hec adicio: desiderās corde affectuoso: vt qñ corpus meum
 fuerit in pulueres minutissimos redactū z lapide clausum q̄ d
 qualibet pulueris picula minutissima vox amena laudis z glē
 tue exurgat: q̄ durissimū lapidē penetrās celozū altitudinē tran
 scendat: z vsq; ad extremā iudicij diem viue laudis preconiuꝝ
 extollat: donec in resurrectiōe beata corpus z aīa pariter vnita
 i tue laudis glorificatiōe. **D**iscipulus. **S**ane q̄ diu
 eternaliter copulentur. **S**um in b̄ cor
 poris ergastulo: peto adhuc informari qliter ad hec pueniā: vt
 ex toto corde: z ex tota aīa: z ex oībus viribus meis oīni tpe
 qđam incessabili iugitate te valeaz laudare. **I**stius nāq; rei p̄
 maximo desiderio sepi; intra me corde feruido dicebā. **O** p̄ni
 mobilis motus felicissim; qđ festinas cur tā velociter p̄transis
 q̄sobrē sic p̄peras: **O**bscuro te hoc qđ ē ip̄osibile fac possibile
 z sta paulisp; morosus age: sol cōtra occasū donec in hoc p̄cto:
 z in p̄nti ictu oculi hui; horule dñm meū dilectū meū: z vnicuz
 cordis mei gaudiū cēties milies collaudē z glorificē ex itimis
 visceribus p̄cordioꝝ meoz. **V**oc quoq; sepius mihi fateor acci
 disse: cū me pro tpe anim; ad diuersa abstraxisset: ad me reuer
 sus z in me cōuersus subito aiebā. **O** dilecte mille ānoꝝ pertrā
 fierūt spacia: ex quo te dilectū meū nō habui in actuali mēoria.
Eya ergo p̄cordialis amor aperi thesaurū tuū mihi: z doce q̄so
 q̄diu adhuc viuo z subsisto: qliter te absq; vllius iterruptionis
 ip̄edimēto quātū possi. **S**apientia. **Q**uicūq; i oīib;
 bile ē valeam laudare. **S**apientia. **A**ctib; suis deum

Ex. r. r. r. r. r.

No.

—

intēdit: et sibi a peccatis cauet: et exercitia virtutū nō dēserit. deū iugit
 laudat nō dēserit. Verū vt sincere itentiōi tue satisfaciā: nosse de
 bes scōz notas tibi patrū snias: q̄ cū mēs hūana a tēnis vicys
 expurgata, cūctisq; emūdata fecib⁹ passionū fuerit: et q̄stū hūane
 fragilitati cōcedit ad imobilē mētis trāquillitatē ac pfectaz pu
 ritatē puenerit: hic ad idiruptā laudis mee p̄seuerantiā: q̄ finis
 et cōsummatio toti⁹ p̄fectiōis spūalis hoīs eē dinoscit̄ pueniet.
 Lūc; mens tali fuerit trāquillitate fundata: vel ab oim carna
 liū passionuz noxib⁹ absoluta: et illi vno sūmoq; bono tenacissi
 ma adheserit mētis intētiōe: sine inf̄missione deum laudabit
 Hac enī puritate si dici pōt sensu mētis absorpto: ac de freno si
 tu ad spūalē atq; angelicā similitudinē reformato: q̄cqd in se r̄
 ceperit: q̄cqd tractauerit: q̄cqd egerit: purissima ac sincerissima
 laus dei et **Discipulus** Nūc q̄q; sup̄est o amātissi
 oratio erit **Sapientia** ma sapia vt post hec verba
 tua dulcissima de p̄mptuario diuine sapie allata: de q̄busdā du
 bys me iformare digneris. Et primū est vbi maximū incētūuz
 et precipuā materiā tue **Sapientia** In cōtemplatiōe illi
 laudis valeā inuenire. **Discipulus** us sūme ac dinif
 sime et sup̄excellētissime maiestatis: in q̄ sicut in suo fontali pri
 cipio oīa bona simplicissime ac viformit̄ ab eōno cōtinent̄. Deī
 de in riuulis bonoz p̄ticulariū ab illo summo bono p̄fluentiū:
 q̄ diuersimode a creaturis p̄cipiant̄ scdm plus et min⁹: put ea
 causa causarū dignat̄. **Discipulus** Ad cōtemplatio
 singulis cōmunicare. **Discipulus** nē illius diuine
 maiestatis altitudinis. egrotus neq; assurgere valeo. Sed hoc
 credis libani videlicet fortiorib⁹ relinq; s; cū carduo locū mibi
 p̄portionatū in imo req̄ro. Verūn̄ a laude tua ea pp̄t non tace
 bo: si quo modo fortassis ex ipotētia mea saltē potētib⁹ occasio
 nē videar ministrasse. Sic nimirū videm⁹ q̄ plerūq; int̄ dulcis
 simas nemoris auiculas: et tymtinātes philomenas: corui q̄q;
 crocitātes assunt in hoc eodē modico qd̄ acceperūt creatori suo
 subseruiētes. Sic et ego q̄q; peccator cū sim: cantuz ad man⁹ ha
 beo pctōz: et put possum deū meū p̄ ip̄m laudo et glorifico in eē
 nū. En quidē aliud de deo dulci⁹ canere nescio. nisi hoc videlicet
 qm̄ suavis ē dñs vniuersis: et q̄ misericordia eius sup̄ oīa opa
 eius. O deus me⁹ mīa mea: in hoc letabit̄ aīa: exhilarat̄ cōscia:
 et gaudio imenso irrigant̄ oīa ossa mea. Hoc suauē canticū aīa
 mea vsq; in seculū int̄ spūale gen⁹ auūū cum leto dulci canit car
 mine. Quotiēscūq; etenī mēte reuoluo: qlis aliqñ fui: qlia descri

Reflio

*Misericordia
Laudis*

mina euasi: et quantis periculis me pteristi: et a quibus malis me
 eripuisti: diripuisti vincula mea: sanasti vulnera putrida: et laqueos
 periculosos struisti: et me dulcis ac patre liberaisti. **C**um hinc inquam
 et similia bona mihi a te exhibita ptracto: mirum est quod in horum omnium
 affectuosa recordatione meipsum pro amore possum portare: ardētis
 finis siquidem amoris ignibus incandesco. **D**eus meus quod diu pro
 rem tibi recalcitrantem expectasti patienter: quociens et quod paterner:
 nunc quidem dulcis: nunc vero dure me admonuisti: nescientes in benedictionibus
 puenisti dulcedis: filio prodigo et peccatis prograuato: ac
 gratys nudato in occursum veniens patre occurristi: ab iterante
 prauas vias misericordem faciem non auertisti: sed semper et vbiq; pius
 et misericors fuisti: et quod his omnibus maius est: quod in his omnibus bonis
 tam multiplicibus ingratus semper extiti: nec tu summa bonitas
 propter hoc destitisti: donec tandem me ad te dulcis traxisti. **A**b summa
 et ineffabilis pietas: nunquid quidem in his omnibus meipsum a laude
 tua continere potero. **N**eque deus meus misericordia mea: pro his omnibus
 et alijs inumeris beneficis opto et desidero. vt talis tantaque iocunda lau-
 datio tibi sit ex me: qualis fuit beatorum spirituum laus tunc: cum
 in primo aspectu tue diuinissime maiestatis gaudebant se eterna-
 liter in tua laude confirmatos: malos vero a te sine fine detrusos.
Item tam magna tamque iocunda sit illa laudatio: quanta est aiarum
 scorum cum a carcere purgatorij erepte vultui glorie tue primo presentantur.
 vt tua iocunda faciem intuantur: et quanta erit laus in plateis celestis
 iherosolymam post finale omnium resurrectione: quam electi a malis seperati
 deum iocundo corde laudabunt: ac de sua saluatione eternalis gloria
 bunt. **D**ulcis et pie magister nunc quoque velle a te scire quilibet affectio-
 nes interdum in me exurgentes de quibus dubito vtrum naturales
 sint vel contrite: in laudem tuam possem conuertere. **I**tem qualiter non
 solum bona sed mala: vt videlicet immissiones malignas per angelos
 malos factas: atque vniuersaliter omnia visa et audita et sensibiliter per-
 cepta in laudem possum. **S**apientia **A**d hec tria per
 conuertere mei creatoris. **E**t primo dicimus quod horum affectuum predictorum difficile
 haberi potest distinctio propter eorum maximam similitudinem: et ideo tales
 affectiones puras quidem et sinceras vt est gaudium et exultatio: te ad
 hilaritatem quendam puocantes: vel etiam vt interdum fieri solet ad dul-
 ces lacrimas: vel ad silens affectiones de quibus nescis vnum veniant
 aut quo vadant incitates. **V**as oes pigres et irriguas affectiones
 statim vt senseris debes deuota quadam exhibitione sursum ad re-
 rum omnium creatorem erigere ad modum acceptabilis sacrificij quod

Quis scit

abel deo obtulit: vt ei⁹ in laude expendant: q̄ z autor ē nature:
z gr̄e largitor: z sic quidē gr̄e tales. q̄ vt sic sūt nāles nec merito
rie: ex fine suo quodammodo p̄nt fieri sup̄naturales z merito rie.
2° Quocienscūq; vo senseris malignoz spirituz blasphemias sug
gestiōes itrozsus incipere sibilare: statim exurge z dic. **O** deus
altissime: vt aīa mea hui⁹ maligni spūs locū vel officiū quo te ī
p̄petuis efnitatibus laudare d̄buerat si p̄stitisset subripe valeat
in tātillo: opto z desidero vt quocienscūq; h̄ malignus spūs has
abhominādas cogitatiōes cōtra volūtatez mēti imiserit: totiēs
ex voto oīm desiderioz meoz ieffabilis laus z gratiarum actio
inenarrabilis tibi sit in p̄petuas eternitates. **Et** quotienscūq; h̄
nephāda susurria immissa sustineo: totiēs laudis sacrificia gr̄tis
sima tibi offero cū effectu. **Sic** igit̄ vt vides diligētibus deū oīa
coopant̄ in bonū: cū etiā talis suggestio pestifera eis cedere pos
sit in vtilitatē. **Porro** de vltimo qđ questisti sic faciendū ē. Quā
docūq; videris vel p̄ceperis quomōcūq; rerū aliquaz p̄eminē
tiā singularē: puta nemus frondosū: pratū florib⁹ gr̄tiosū: cāpum
onustū seminibus: arborē repletā fructibus: z in oībus silibus
ceteris: surrū corde eleuato: z oculis ac manib⁹ in celū intentis:
Dic ex itimis cordis affectib⁹. **O** generosa z pulcherrima sapia
secūdū speciosissimas z excellētes huius rei progatiuas z gras
milia miliū celestiuū agminū tibi ministratiū: te ex me salutent:
z decies milies centena milia tibi assistentiū glōzificent: z vni
uersal̄ melodia oīm creaturarū te ex me collaudēt nūc z ietnū
Discipulus. **O** deus efne si taz iocūda ē laus vie:
q̄lis erit laus patrie. **O** si tñ delectat
eius memoria qđ erit de p̄ntia: **Sed** p̄chdolor p̄ hāc tue laudis
mirā z ineffabilē dulcedinē o diuina sapia cor meū parit̄ iocun
dat: z tñ introzsus q̄si dolore gr̄i sauciaf. **Lū** enī ī hac valle mi
serie me eē cogito: z a p̄fecta laude beatorū me adhuc tā longe
distare p̄spicio: inter vocē laudis erūpunt pariter z lacrimae me
rozis. **O** qñ veniet dies illa desiderata q̄ me liberabit de corpe
mortis hui⁹: quis enī nō cupiat z vehemēt̄ desiderat dissolui
z cū xp̄o eē: z trāsire de statu miserie: de loco pugne: ī libertatez
glōzie filioz dei. **Tēpus** ē dñe: sufficit mihi: tolle animā meam:
neq; melior suz q̄ patres mei. **Ecce** q̄ periculosus hui⁹ mundi
status incipit esse: ecce quot mala incipiūt ex omni parte succe
scere: ve ve paturitibus z nutrientibus in istis dieb⁹: felix qui
bene paratus mortē expectat p̄pinquā: s; ego feliciorē dixerī.
qui iam de loco mortalitatis transijt z ad ethereum thalamuz

72.
feliciter puenit. Ego aut qui neutrū habeo: quō cōsolari potero

O deus meus: quid dēt interi in tot laborib⁹ ⁊ angustys p̄mēti
bus reficere **Sapientia** Ecce habes vñ interim tibi
animā meā. **Sapientia** aliquāliē consulere possis:

videlicet hāc paginā iocūde laudis diuine quaz frequentē repli
cando cōsolari poteris ī aduersis. Namq; leticia spūalis: ⁊ ala
critas laudis diuine: est quasi quoddā plūdiū celestiu gaudiorū
vbi ore pleno ⁊ cordē iucūdo oēs electi me laudabūt ⁊ glōzifica
bunt ineternū. **Dec** laus diuina mentez in aduersis reficit: ani
mū sursuz trahit: ⁊ tristitiā inordinatā depellit. **Ipsa** q; inimicos
spūales fugat: deū oīpotentē placat: angelos letificat: animas a
purgatorio liberat: ⁊ tote celesti curie gaudia noua propinat.

Discipulus **O** surge surge nūc aīa mea: ⁊ loquere
canticū. **Canticū** vtiq; laudis in voce
exultatiōis: cymbala crepēt: corda cōiubilēt. **Tellus** oīs resul
tet in laudē creatoris. **O** amātissima sapia: bonitas eīna: te pre
cor vt omni mane diluculo cū ad te surrexero ⁊ oculos aperue
ro: simul q; cor meū in laude tua aperiat: ⁊ quodam lucifero
splēdore ⁊ flāmeo ardore laudis tue facula imensa ex eo simul
exurgat in se cōtinēs tui amoris itensissimū gradū cordi hūano
vnq; de sursū cōcessum. **Similitudinē** q; ardozis in se gerens
spūs illius q; inē sup̄mi ordinis celestia agmina in te ⁊ de te ar
dētia maxime tuo calet in amore. **Ad** exēplar nihilomin⁹ illius
sup̄substāntialis ⁊ supeēntialis ac ineffabilis caritatis: in qua tu o
pat celestis feruētissime diligis tuū vnigenitū in spū scō: ⁊ peto
vt hec laus tā suauit ac blande resonet in corde tuo patno: sic
sonare cōsuevit suo mō oīm cytharedoz ac musicaliu istrumē
toz suauis modulatio: in corde iocūdo statu iuuetutis florido:
⁊ in hac laudis facula simul ascēdat tue laudis taz odorifera fu
mi virgula: tā gratiosa: ac si eēt cōposita ex oibus aromatibus
mirre ⁊ thuris: ⁊ vniuersi pulueris pigmētary: tā speciosa sicut
cū vnali tpe flores herbarū pullulāt in cāpis pulcris coloribus
⁊ arbores stāt frōdib⁹ ornatis gratis odorib⁹. **Sitq;** laudis hui⁹
facula tā amorosa ac deliciosa: vt in eaz oculi tui delectabilif fe
rant: totaq; celestis aula resulter: ⁊ h iugif sine inēmissione fer
uidissimo estu ⁊ rapidissimo calore tui amoris sursū exurgat ex
corde p deuotā meditationē: ex labys p feruidā locutionē: ⁊ ex
oibus opibus meis p sanctā ouersationē: ⁊ h laudis facula sua
vtute oēs inimicos repellat: grām augeat: finē beatū obtineat:
⁊ glām eterne beatitudinis adq̄rat: vt finis huius laudis tēpo

n j

*Sanctus Dei
Canticum*

ralis sit inicum eterne laudis patrie celestis. Amen

Informatio qlie pmissa sint ibenda ad smones z collatiões

Thesaurus desiderabilis in

ore sapiētis erit h̄ tua p̄clarissima prozsus doctrina. **O** amātissima sapia si fuerit talit̄ ordinata: vt nō solū facilis sit ad intelligēdū: vel delectabil̄ ad audiendū: s̄ z generalis p̄ cuiuslibet statu se ad dilatandū. **N**ā z h̄ ipm ei⁹ p̄fecta requirit integritas: ad verū quippe amorē: tueq; laudis cōdignā frequentationē zelus p̄tinet aiarū. **S**i q̄dem fidelis seru⁹ z prudens aplici ordinis imitator exiis: nō solū sibi: s̄ z saluti aiāz z p̄riorū vtilitati itēdere: frat̄ne caritatis obligatiōe tenet. **E**t iō post p̄missa h̄ sapie salutaris documēta peto iformari: qlit̄ ad p̄riorū vtilitatē hāc eandē doctrinā facilē d̄uere z copiose valeā dilatare. **I**nsup z formulā artēq; tribue discipulo simplici cōpē diosa z vtilē h̄ idē faciēdi in q̄cūq; alia simili mā indistincta z iformi: vt sic de obstrusis fauoz cellulis mel p̄ducere z panem puulis frāgere ac ī turbas distribuere valeaz fecūditate ḡtiosa.

Sapientia Pulcre z compēdiose hui⁹ qd̄ a me petis eruditiōez h̄e poteris: si dictū illud putile qd̄ quōdā in sentētys hūanitus iuētis legisti: nō velis p̄ycer sed effectui curaueris studiose mandare. **Q**ueris qd̄ sit h̄. **C**erte illud cuiusdā famosi q̄ sic dic̄. **S**apiētis ē ordinare: qd̄ huic melius: qd̄ vtili⁹: qd̄ nobili⁹: nā ea que a deo s̄: ordinata sunt. **Q**d enī ordinē retinet: durabile erit. **U**t ḡ filr in h̄ sicut ī p̄missis oibus exēplo magis q̄ v̄bo te instruā de q̄sito. modus z ordo h̄ mōstratus tibi erit vniuersalit̄ obseruādus. **N**ō ḡ circa p̄missa q̄ quicūq; sapiēnt̄ aut seruēter n̄ solū seipm: s̄ z p̄ximū ex hac sapie doctrina edificare desiderat. studiose p̄quiredo iueniet ibi qd̄ p̄ficiet vtriq;. **Q**uedā nāq; materie talit̄ sut posite: vt de se q̄ dāmodo sint applicabiles ad eiusmodi: si q̄s tñ aliquale diligētiā voluerit adhibere: sic sūt oēs ille q̄ de xpi sunt passiōe: vbi solū aduertēdus ē numer⁹ eoz q̄ z q̄lia passus ē. **M**ateria illa superius posita ē vbi dīna sapia ichoat discipulo p̄ ipius feruore exercitādo suā passiōē explicare: talit̄ ē ad populum ordinanda

Primū siquidē xps dei fili⁹ iminēte sibi passiōe horreda: cuz p̄re angustys supuēt̄ure in p̄ximo mortis guttas sanguineas su dādo funderet in trā: nihilomin⁹ tñ libere suā volūtate p̄ris volūtati cōmisit: z qd̄ cepat deuote p̄fecit. **S**ic qlibet deuot⁹ in ōni aduersitatis pressura z tribulatiōis angustia: licet forte natura z

et quo h̄o fr̄ v̄bz
debet̄ or̄ q̄d̄ v̄mar
verv̄bz q̄d̄